

Hyrdebrev fra de nordiske biskoper om året for det gudviede liv

Pave Frans utropte den 21. november 2014 et år for det gudviede liv i Kirken. Det begynte den 21. november 2014 og avsluttes den 2. februar 2016. Vi, de nordiske biskoper, ønsker å benytte denne anledning til å henvende oss til våre brødre og søstre i våre bispedømmer og især alle som på et eller annet vis interesserer seg for det gudviede liv i dets forskjellige former, for å si noe om det gudviede livs plass og rolle i Den katolske kirke. Men vi føler også et ansvar for å bringe det videre til våre katolske trosfeller, da det dessverre er et faktum at tilstedeværelsen og forståelsen samt interessen for det gudviede liv synes fallende blant katolikker: Flere av våre ordener er ikke lenger representert i våre land eller risikerer å måtte nedlegge sine kommuniteter fordi de mangler unge noviser. Men én ting er sikker: Det gudviede liv har alltid en plass i Kirken. Det trives imidlertid kun der det finnes ekte tro. Derfor vil vi gjerne innby alle til å reflektere over det gudviede livs rolle i Kirken.

Selv om det gudviede liv i nåværende form ikke går tilbake til Kirkens begynnelse og ikke er en del av den hierarkiske Kirke, hører det urokkelig sammen med Kirkens liv og hellighet (jf. *Lumen Gentium* nr. 44). Når vi bruker ordet «kall» om kallet til det gudviede liv, betyr det at Gud står bak kallet til det gudviede liv. Det er derfor ikke noe Kirken har oppfunnet i historiens løp som svar på visse problemer.

Kirkeretten definerer det gudviede liv på følgende vis: «*Det gudviede liv er gjennom bekjennelsen av de evangeliske råd en stabil livsform hvorigjennom den troende, ved å følge Kristus enda tettere under Den Hellige Ånds veiledning, er helt dedikert til Gud, som elskes høyest av alt, som ved å være viet på en ny og særlig måte til Hans ære, til oppbygging av Kirken og verdens frelse, må strebe etter nådens fullkommengjørelse i Gudsrikets tjeneste og, ved å være gjort til et lysende tegn i Kirken, forkynner den himmelske herlighet*» (CIC kanon 573 § 1).

Vi skylder våre ordensfelleskap og alle gudviede personer stor takknemlighet for deres uvurderlige tjeneste i Kirken, også her blant oss. Vi ønsker imidlertid allerede her å understreke at de pastorale eller karitative tjenester – hvor viktige de enn måtte være – ikke er kjernen i det gudviede liv. Det er det gudviede liv i seg selv, dvs. det liv som setter Gud i sentrum, som et speilbilde av det evige liv. På tross av egen ufullkommenhet bør gudviede personer i sine liv gjenspeile det nye liv i Kristus, som fullt og helt levde i hengivenhet til sin himmelske Far her på jorden. De gudviede bør som Kristi etterfølgere synliggjøre det liv som alle har mottatt i dåpen.

Den hellige pave Johannes Paul II har i sitt apostoliske brev *Orientale Lumen* av 2. mai 1995 gitt oss viktige tanker om det gudviede liv, som vi kan la oss inspirere av.

Det vi forstår med gudviet liv, har sine røtter i Midtøsten. Denne livsformen betraktes i den østlige tradisjon ikke som et særlig kall forbeholdt særlig utvalgte kristne, men snarere som et tegn alle døpte kan oppsøke. På den måten blir klosteret et profetisk sted hvor den sanne tilbedelse av Gud finner sted og kjærlighetsbudet og idealet om den menneskelige eksistens virkeliggjøres. Det monastiske liv har alltid utgjort sjelen i den østlige Kirke. I klostrene utfoldet det kristne liv seg i all sin skjønnhet, rikdom og fruktbarhet.

I den østlige tradisjon har klosterlivet bevart sin enhet. I den vestlige verden har det oppstått forskjellige former for apostolisk liv, og det har utviklet seg med større mangfoldighet. Fra eremittlivet oppsto klosterfelleskapet. Senere har visse former for gudviede liv til tider etterstrebet større strenghet eller inderlighet, til tider ønsket å besvare særlige eller nye pastorale behov.

I sin beskrivelse av det monastiske livs vesen sier pave Johannes Paul II at det er utspent mellom to poler: mellom Guds ord og eukaristien. Det monastiske liv utfolder seg i dette spenningsfeltet, som fører til en stadig dypere erkjennelse av Gud. Med det menes ikke en intellektuell teologisk erkjennelse, men en åndelig innsikt som mer og mer omdanner den gudviede person i Kristi bilde. Herrens åpenbaring på Taborfjellet er et bilde på de kristnes forvandling. Denne likedannelse med Kristus er målet for det monastiske liv. Den er bakgrunnen for at det monastiske liv er symbolet på det kristne liv og at klostrene er blitt åndelige sentere for hele Kirken.

Helt siden det gudviede livs begynnelse har menn og kvinner som har følt seg kalt til å leve etter de evangeliske råd, blitt viet til Herren for på en særlig måte å følge Kristus, som selv levde sølibatært og fattig (jf. Matt 8,20; Luk 9,58) og som ved sin lydighet inntil døden på et kors (jf. Fil 2,8) har forløst og helliggjort mennesket (jf. Det annet vatikankonsil, *Perfectæ Caritatis* nr. 1). I det gudviede liv bestreber de troende seg på, beveget av Den Hellige Ånd, nærmere å følge Kristus og overgi seg til den over alt elskede Gud, og – mens de i Guds Rikes tjeneste streber etter kjærlighetens fullkommenhet – på i Kirken å være tegn på og forkynne den kommende verdens herlighet (KKK 916).

Ut over det fellesskapsliv som tradisjonelt forbindes med ordener og kongregasjoner, finnes det også nye eller nyoppdagede former for gudviet liv. Siden apostlenes tid har Herren kalt kristne jomfruer til å binde seg til ham i en større hjertets, legemets og åndens frihet (jf. 1 Kor 7,34-36, KKK 922). Denne livsform opplever i dag en ny oppblomstring og utgjør ved siden av det tradisjonelle ordensliv en mulighet til å etterfølge Kristus tett.

Det finnes også andre former for fellesskap av apostolisk liv for menn og kvinner, par og familier, som er tett forbundet med Kristus og som vitner om ham på nye måter.

Vi kan også med stor glede konstatere at mange av våre protestantiske brødre og søstre atter viser forståelse og interesse for ordenslivet, og at det for eksempel innen Den protestantiske kirke blir grunnlagt klostre.

Men vi må samtidig understreke at alle troende er kalt til hellighet, slik Det annet vatikankonsil formulerte det i kapittel 5 i den dogmatiske konstitusjon om Kirken. Paulus skriver i første brev til Tessalonikerne (4,3): «*For dette er Guds vilje: at dere skal være hellige.*» Apostelen Peter sier at vi er kalt til å få del i «*guddommelig natur*» (2 Pet 1,4). Og Jesus sier i Bergprekenen: «*Vær da fullkomne, slik deres himmelske Far er fullkommen*» (Mat 5,48), og endelig må vi også huske på den nye befaling Kristus gav oss i den nye pakt: «*Og dette er mitt bud: Dere skal elske hverandre som jeg har elsket dere*» (Joh 15,12). Disse og mange andre lignende steder i Den hellige skrift henvender seg til oss alle som i dåpen er blitt Guds barn og har fått hans Sønns Ånd i våre hjerter (jf. Gal 4,6).

Åndelig fornyelse i Kirken kan kun skje når vi – inspirert av Den Hellige Ånd – åpner oss for denne sannhet. Også i denne sammenhengen må vi forstå det gudviede liv i Kirken. En fornyelse av det gudviede liv understøttes av en fornyelse av de døptes tro, likesom en fornyelse av det gudviede liv fornyer alles kall til hellighet.

På det overordnede plan betyr dette både for ordensfolk, andre gudviede personer og alle døpte at de i enda større grad må verdsette eukaristien, tilbedelsen av det allerhelligste sakrament, Den hellige skrift, Kirkens liturgi og ikke minst det nye kjærlighetsbud. På den måten fornyes Kirken, og hun blir da i stand til å nyevangelisere, noe den hellige pave Johannes Paul II beskrev som Kirkens viktigste oppgave.

Vi ønsker med dette hyrdebrevet også å henvende oss spesifikt til dere brødre og søstre i det gudviede liv. Dere har dedikert deres liv til Kristus og Kirken. Dette kall er en stor nådegave for Kirken. Vi takker dere av hele hjertet for at dere tok imot deres kall og med et villig hjerte lever det. Vi deler deres bekymringer for den manglende tilgang på unge kandidater og spørsmålet om deres kommuniteters fremtid i lyset av aldrende medlemmer. Vi vet også at man i samfunnet stiller spørsmålstegn ved deres livsform og til tider kritiserer den. Men nettopp i denne situasjonen vil vi gi dere pave Benedikt XVI's ord til oppmuntring, idet han i en preken på festen for Herrens fremstilling i templet i 2013 sa:

«Bekymre dere ikke over de dommedagsprofeter som forkynner verdens ende eller tomheten i det gudviede liv i Kirken i dag: Ifør dere heller Jesu Kristus og ta lysets rustning på, slik den hellige Paulus formaner oss (jf. Rom 13,11-14), så dere må forbli våkne og være på vakt.» Og vi vil be dere: Vær oppmerksomme på tidens tegn. Dere har ikke selv valgt deres kall, men dere har mottatt det av Gud: *«Dere har ikke utvalgt meg, men jeg har utvalgt dere»* (Joh 15,16). Disse ord sier Jesus også til dere i dag.

I den nåværende situasjon ser vi en stor utfordring for Kirken, samfunnet og ordenslivet, som særlig angår dere: Vend alltid tilbake til deres første kjærlighet. Kun i det inderlige forhold til Jesus Kristus finner dere styrken og retningen av den vei dere skal gå i dag – som pave Frans uttrykte det i sitt apostoliske brev den 21. november 2014 om året for det gudviede liv: *«Jeg håper at dere 'vekker verden', for det karakteristiske kjennetegnet ved ordenslivet er profetien»* (II,2). Fra Herren har profeten mottatt evnen til å se og tyde samtidens tegn: Han er som en vekter som våker om natten og vet når morgenen kommer (jf. Jes 21,11-12). Han kjenner Gud, og han kjenner mennesket, sine brødre og søstre. Han er i stand til å skjelne og anklager offentlig syndens onde og urettferdighet, idet han er fri og ikke rådfører seg med andre enn Gud og ikke har annet enn Guds interesse for øye. Profeten stiller seg normalt på de fattiges og de forsvarsløses side fordi han vet at Gud selv står på deres side.

Vi oppfordrer alle gudviede personer til å leve sin misjon med glede og autentisitet, så de må bli en kilde til inspirasjon og et eksempel til etterfølgelse.

Vi henvender oss også især til de unge som er rotfestet i troen og aktive, som lever og forsvarer denne tro med stor iver, idet de fortsatt leter etter hvordan de kan vitne om sin tro på en konkret måte. Det faller i dag mange vanskelig å skulle treffe beslutninger for hele livet, men vi oppfordrer disse unge menneskene til i bønn å overveie det og søke råd og veiledning hos prester og gudviede personer.

Vi oppfordrer alle prester til i den pastorale tjeneste å la seg inspirere av både de gudviede personer og alle de troende, og at de – i det omfang Den Hellige Ånd gir dem nådegaver til det – stiller seg til rådighet som åndelige veiledere. De vil sikkert erfare at de da vil bli kontaktet av mange ikke-katolikker som ønsker å vokse i troen.

Til sist vil vi oppfordre alle de troende til særlig å be for nye kall. Da nye kall fortrinnsvis oppstår i miljøer av levende tro, kommer denne tro også til uttrykk hvor man i tillit til Guds

forsyn og godhet viser interesse og medansvar for Gudsrikets vekst. I slike miljøer av levende tro og bønn vil Gud fortsatt frembringe kall til det gudviede liv.

Biskopene i de nordiske land

+Czeslaw Kozon, biskop av København

+Anders Arborelius OCD, biskop av Stockholm

+Bernt Eidsvig Can. Reg., biskop av Oslo, administrator av Trondheim

+Peter Burcher, biskop av Reykjavik

+ Teemu Sippa SCJ, biskop av Helsingfors

+Berislav Grgic, biskopsprelat av Tromsø

+Gerhard Schwenzer SS.CC., biskop emeritus av Oslo

Gitt den 26. oktober 2015